

Historische Vereniging Oud-Beijerland

*Opgericht 30 september 1997
Beschermheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken
Ambachtsheer van Oud-Beijerland*

website: www.hvobl.nl

Jaargang 24

juni 2021

nummer 83

Bestuur

P.J. in 't Veld, *voorzitter*
(0186) 61 75 23

A.W. de Groot, *secretaris*
Willem Vrijlandstraat 75,
3262 GN Oud-Beijerland
mail: a.groot21@upcmail.nl
(06) 51 05 26 60

H.M. Dijkstra, *penningmeester en
ledenadministratie*
mail:
historischeverenigingobl@gmail.com
(0186) 61 69 06

L. van der Meer, *lid*
(06) 43 89 41 14

Redactie Beijerlandsche Berichten

Pieter Jan in 't Veld
Jan Paul van der Spek

Beijerlandsche Berichten verschijnt 4 x per jaar

Ons archief, het
Historisch Informatie Punt (HIP)
is gevestigd in de
Openbare Bibliotheek
Steenenstraat 24, Oud-Beijerland
Open: elke 2^e donderdag van de
maand van 14.00 tot 16.00 uur.
Buiten deze tijden contact:
A. van den Berg (0186) 61 42 40

Contributie
Minimaal € 10,- per jaar

Rekeningnummer
NL16 RABO 0351 187 103
t.n.v. HVO, Oud-Beijerland
Buiten de regio wordt de
Beijerlandsche Berichten per post
verzonden en brengen wij € 6,-
kosten in rekening

ISSN 2210-8645

Inhoudsopgave

Van het Bestuurstafel	3
Landbouwtentoonstelling van 1901 <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	4
Grondleggers van de Beijerlanden (1) <i>Jan Paul van der Spek</i>	9
D'n arrek <i>Arie Biemans (1934 - 2021)</i>	19
Notabelen voor de rechter <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	21
Sint Elisabethsvloed 600 jaar (2) <i>Jan Paul van der Spek</i>	23
Gevelstenen aan de Karel Doormanstraat <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	26

Van de Bestuurstafel

Door de Coronamaatregelen kunnen we nog geen bezoekers in het HIP ontvangen, we hopen echter dat dit na de zomer onder voorwaarden weer mogelijk is. Maar we zitten niet stil. In het najaar zal er een boek uitkomen geschreven door ons lid Leen van Driel, met als titel: “Als oorlog een dorp overvalt”. Leen neemt ons mee naar ons dorp in de tweede wereldoorlog. Onze vereniging gaat het boek uitgeven. We houden u op de hoogte als het zover is en waar het te koop is.

Uit vele reacties die wij ontvangen worden de wekelijkse foto's van Joris Buitendijk door u op prijs gesteld, sinds november mochten we dan ook meer dan 50 nieuwe leden verwelkomen. Vele van u sturen de foto's van Joris weer door naar belangstellende, dit stellen wij uiteraard op prijs.

Wellicht willen deze ook lid worden ?

We hebben nog wel een vraag voor u.

Tijdens de gemeenteraadsvergadering op 11 mei 1853 komt het volgende agendapunt ter tafel:

“de voorzitter deelt mede dat de heer mr. A. van Weel aan deze gemeente heeft gegeven een Mercurius beeld om daarmee een der publieke plaatsen te versieren, welk aanbod door burgemeester en wethouders is aangenomen en tevens besloten om hetzelfde op de vischbank doen plaatsen”.

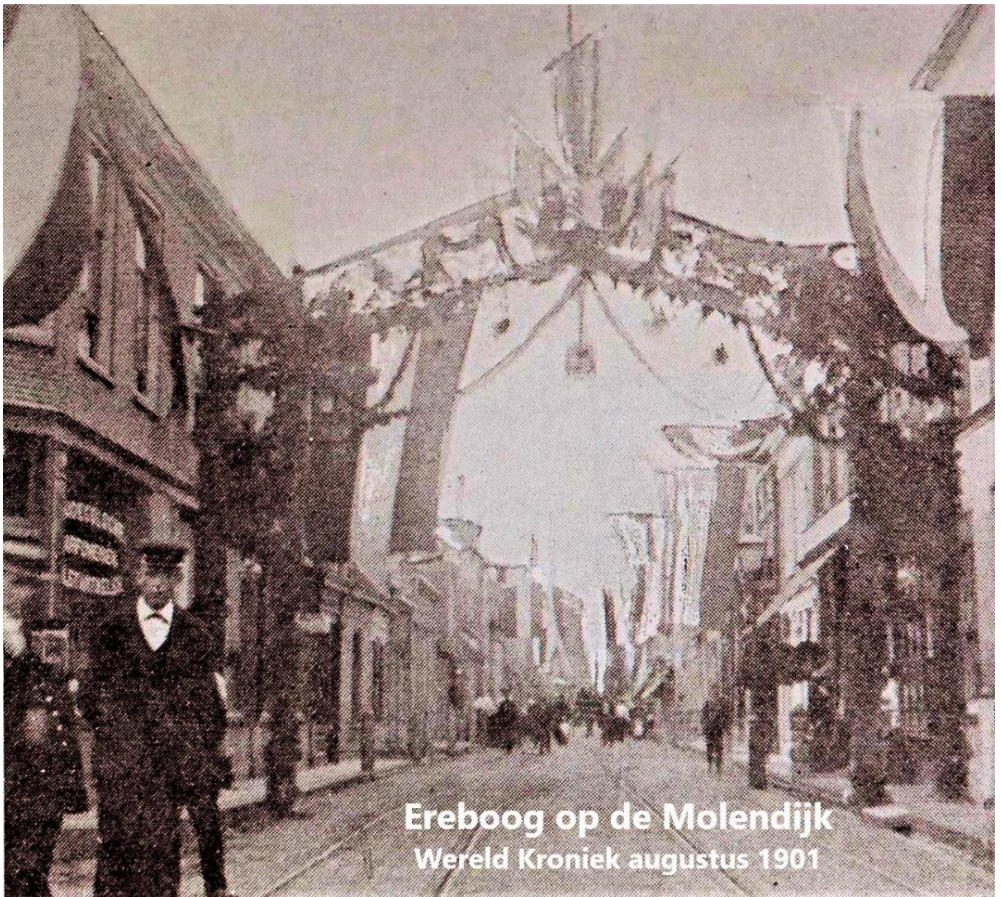
De vraag is nu waar heeft ooit in ons dorp een visbank gestaan? En wat is er met het beeldje gebeurd?

Landbouwtentoonstelling van 1901

Pieter Jan in 't Veld

In juli 2021 is het 120 jaar geleden dat er in Oud-Beijerland (van 23 tot en met 26 juli 1901) een landbouwtentoonstelling georganiseerd werd door de Hollandsche Maatschappij van Landbouw, afdeling Hoeksche Waard.

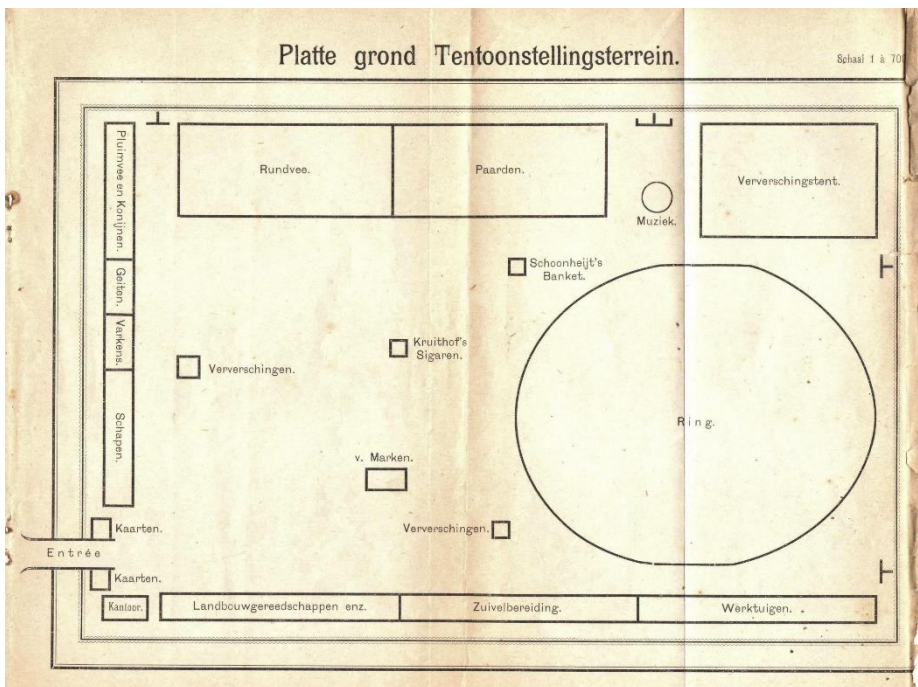

Ereboog op de Molendijk
Wereld Kroniek augustus 1901

Uit de verschillende publicaties kunnen we opmaken dat het hier gaat om een grote tentoonstelling. De Oud-Beijerlandse middenstand en ondernemers kunnen goede zaken doen en ook voor de naamsbekendheid van Oud-Beijerland is het een opsteker. Het bestuur van de Hollandsche Maatschappij van landbouw, afdeling Hoeksche Waard komt op 4 oktober 1900 in Strijen bijeen. De nieuwe voorzitter van de afdeling J. de Reus Gzn. ziet als zijn belangrijkste taak het organiseren van de tentoonstelling in 1901.

De weduwe van Pieter Hoogenboom, Aagje van Straten, is genegen een terrein af te staan voor de tentoonstelling aan de haven voor de tijd van drie weken, uitgezonderd de zondagen. Verder bedingt zij dat het een tentoonstelling is en niet een soort kermis. Ook mag er geen muziek worden gemaakt. Voor f 200,- wil zij wel 3 hectare land verhuren.

In de vergadering blijkt dat lid D. Bijl van de afdeling, een stuk grond beschikbaar heeft even buiten het dorp van 2 hectare. Dit is ook in 1873 al eens gebruikt voor een tentoonstelling. Hij vraagt een vergoeding van f 75,- voor drie weken. Als

eis stelt hij, dat het terrein weer wordt opgeleverd zonder glasscherven. Er wordt besloten om op het aanbod van D. Bijl in te gaan.

Waar het terrein daadwerkelijk ligt, is uit de stukken niet direct op te maken. Uit publicaties en advertenties kunnen we een poging wagen. In een krantenartikel staat dat het tentoonstellingsterrein achter de molen is. De Dortsche stoombootmaatschappij heeft een extra steiger bij het tentoonstellingsterrein aangelegd. Dan moet het de molen zijn achteraan de Molendijk. De huidige wijken Zoomwijck en Spuioever vallen af, omdat dit toen het grondgebied van Nieuw-Beijerland was. De meest logische locatie die dan overblijft aan het water is waar nu ongeveer het politiebureau staat.

In de volgende vergaderingen van de Hollandsche Maatschappij komen aan de orde: een rijtoer van afgevaardigden van het hoofdbestuur en de vraag waar moeten zij overnachten. Het idee is om te vragen of dit in de bewaarschool mogelijk is en voor het houden van de algemene vergadering tijdens de tentoonstelling vraagt men aan de gemeente om de openbare school te gebruiken. In een van de vergaderingen werd besloten om schipper J. Blom opdracht te geven om de goederen van de leden van het hoofdbestuur in 's-Gravenhage op te halen en ook weer terug te brengen.

Het diner dat tijdens de tentoonstelling aan het hoofdbestuur zal worden aangeboden, gaat f 3,- per couvert kosten met inbegrip van een halve fles wijn. Er zijn verschillende herkenningssinsignes: het bestuur van de afdeling heeft een zilveren insigne, de commissies: groen en wit insigne, de juryleden hebben een rood en wit insigne.

Op 18 mei worden in hotel de "Oude Hoorn" de verschillende buffetten verpacht. Stalhouderij van J. Vermaat adverteert voor het stallen van paarden; er was zelfs een aparte harddraverij en schoonrijderij.

Volgens het programmaboekje zijn er 416 inzendingen variërend van onder andere: nummer 146, een span koetspaarden, 3 en 4 jaar, van H. Pons uit Poortugaal, onder nummer 187 een roodbonte melkkoe van J. v.d. Hoek uit Pernis, onder nummer 328 een broedmachine met kunstmoeder, eiertransportkisten en manden, inzending J.C. de Ruiter uit Gouda. Er is ook

een grote verloting. De prijzen variëren van paarden, rijtuigen en werktuigen, de loten van f 1,- zijn te koop bij boekhandel W. Hoogwerf.

Afdeeling De Hoeksche Waard
v. d. Holl. Maatsch. pij van Landbouw.

VERLOTING
van Paarden, Rijtuigen,
Landbouwwerktuigen enz.,
ter gelegenheid van de (2028)
TENTOONSTELLING
te Oud-Beierland.

LOTEN à **f 1.—** per stuk, 11 à **f 10.—**, verkrijgbaar bij firma W. HOOGWERF Az., boekhandel *Oud-Beierland* en bij de Dépôthouders.

De stoomboot "Oude Maas", de Dortsche stoombootmaatschappij en de RTM hebben speciale aangepaste dienstregelingen om de bezoekers naar Oud-Beierland te brengen.

Om een *indruk* te krijgen citeren we het blad "Wereldkroniek" van 3 augustus 1901 dat hier een groot artikel aan heeft gewijd. Op de bijgeplaatste foto's zien we een erepoort aan het begin van de Molendijk. Er zijn onder andere rundveetentoonstellingen, ringrijderijen, harddraverijen en een concours hippique te zien. Volgens het artikel heeft Oud-Beierland flink uitgepakt:

“Oud-Beijerland wel doordrongen van het besef dat het gewoonlijk zoo karig bezoek van vreemdelingen op bizonderen prijs moest stellen, heeft van de gelegenheid flink geprofiteerd om flink uit te pakken, om eilandbewoner en stadsmensch, die bij hem te gast kwam, te toonen dat ook in het kleinste dorpje kan worden gevierd”.

Er werd volop gevlagd: *“in het grachtje aan de Voorstraat was speciaal voor de feestweek een fontein aangelegd en lampions bengelden langs de kaden”.* Leuk is ook de verschillende advertenties van Oud-Beijerlandse bedrijven van weleer te zien.

Voor sigarenfabriek A. Kruithof konden de bestellingen worden gedaan in de kiosk op het terrein; voor schoenen en laarzen C. Binken (Molendijk 37); hotel “Lion d’ Or” gevestigd bij de aankomst van de stoomboten; magazijn “de Zon” Molendijk B 483 voor soliede gemaakte kleederen G.B. Stevelink. Volgens de Nieuwsblad gewijd aan de belangen van de Hoeksche Waard van 27 juli 1901 lijkt de kiosk van de heer Kruithof wel: *“een chineesche pagode, die in plaats van een tempel eene sigarenmagazijn te aanschouwen geeft”.* Het terrein werd verlicht door de Nederlandsche Acetylene-gas Maatschappij te IJsselmonde, die een installatie heeft aangelegd met calciumcarbide, waarover langzaam gezuiverd water vloeit. Daardoor ontstaat acetylene-gas, dat door buizen geleid wordt om ’s avonds het terrein en de diverse kramen te verlichten.

H. HOOGVLIET totaalonderhoud

Schilderwerken, van advies tot een uitstekend eindresultaat

Voor al uw glas- en schilderwerken krijgt u bij ons vakkundig advies. Dankzij onze ervaring en kennis van nieuwe materialen en producten kunt u vertrouwen op een uitstekend eindresultaat. Uiteraard met erkende AF-garantie.

Kies voor kwaliteit! www.hhoogvliet.nl

gevestigd te Spijkenisse en Oud-Beijerland
Randweg 1 • 3201 VN Spijkenisse
T. 0181 - 61 54 54 • F. 0181 - 61 58 19

Grondleggers van de Beijerlanden (1)

Jan Paul van der Spek

Inleiding

In de beginjaren van ons dorp speelde een aantal personen een belangrijke rol. Natuurlijk denken we dan in de eerste plaats aan Lamoraal van Egmont en aan zijn dochter Sabina. Maar er waren er meer. Hun naam is tot op de huidige dag verbonden aan een gebouw of een wijk. Het zijn vooral de familie van Aeswijn van Brakel en de familie van Lynden van Croonenburg. Wie waren deze

Schillemanshoeve (J.D. Verheul, archief HVOB)

mensen? In een tweetal artikelen komen deze families aan de orde. Allereerst de familie Van Aeswijn van Brakel. In ons dorp herinnert het Brakelsveer nog aan deze familie. Een veer, een gemaal en een boerderij aan de Spuidijk. Maar ook was het een Van Aeswijn van Brakel die als eerste de Schillemanshoeve

Gemaal Brakelsveer

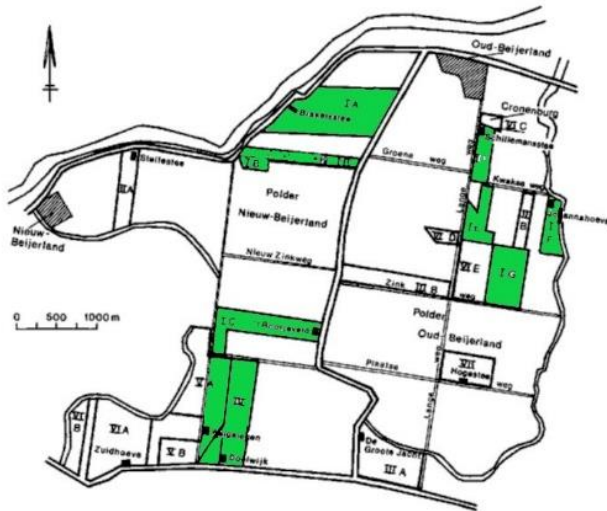
liet verbouwen tot een kasteelboerderij die tot voor kort het dorp allure gaf en nu nog steeds in Arnhem te bewonderen is.

Familie van Aeswijn

Voor de eerste keer komen wij deze naam tegen bij de verkoop van het te bedijken land in de polder van Nieuw-Beijerland in 1581. Reynier van Aeswijn heer van Brakel kreeg twee kavels toegewezen. Everhard, samen met de landbouwer Lenert Ghijsen één kavel. Arnout van Aeswijn heer van Ruwel. (Ruwel is een bezitting in de provincie Utrecht) twee kavels, samen met Hendrik van Bienen uit Harderwijk. Eustachius van Aeswijn, heer van Gramsbergen en Josina van Brouckhuysen douairière Reynier van Aeswijn de oude, twee kavels. Een totaal oppervlak van 177 morgen en 70 roeden. Dat is maar liefst 16% van het

familiewapen Van Aeswijn

grondbezit Van Aeswijn

totaal oppervlak. (zie kaartje). Eind 17e eeuw werden deze landerijen, al of niet vrijwillig, verkocht. Gijsbert van Matenesse trouwde met de erfdochter van het geslacht Van Aeswijn van Brakel, In 1688 werden deze goederen na een faillissement publiek verkocht. Een zelfde lot

ondergingen de bezittingen van de takken Van Aeswijn van Gramsbergen en Van Aeswijn van Ruwel.

Reynier van Aeswijn van Brakel

Tot degene die daadwerkelijk in Oud-Beijerland hebben gewoond, behoorde Reynier van Aeswijn (1544 - 1620). Uit een erfenis van zijn moeder Josina van Broeckhuysen was hij in bezit gekomen van het kasteel Brakel en kon hij zich Heer van Brakel noemen. Hij trouwde in 1564 met Mechteld van Isendoorn. Door dit huwelijk kwam hij in bezit van het kasteel Sterkenburg. Dit kasteel is nog steeds te zien. Het ligt in Langbroek, iets ten zuiden van Driebergen. Reynier had tijdens het begin van de tachtigjarige oorlog een vooraanstaande positie in de provincie

ondertekenaars Unie van Utrecht
(Van Aeswijn, links onder het midden)

Utrecht. Hij ondertekende mede de Unie van Utrecht (1579) en voerde het bevel over een legereenheid die door de Staten van Utrecht was ingezet tegen de Spanjaarden. Ook liet hij in verband met de veiligheid van de streek toe dat op kasteel Sterkenburg een garnizoen Staatse troepen werd gelegerd.

Van het paar zijn zes kinderen bekend. Hij liet voor zich op zijn landerijen twee huizen bouwen en kocht tenslotte ook nog een groot herenhuis in het dorp. Hij bekleedde in Utrecht verschillende openbare functies. Hij was lid van de Ridderschap en vanaf

1580 burgemeester van Utrecht. In 1583 werd hij beschuldigd van fraude,

maar later werd hij in ere hersteld en werd lid van de Raad van State en de Kamer van Financiën. Later kwam hij weer in moeilijkheden. In 1587 werd hij gevangen genomen en in 1588 uit de stad Utrecht verbannen. In moeilijke tijden zocht hij een veilig heenkomen naar Oud-Beijerland. Uit een acte van 1589 blijkt dat hij toen in Oud-Beijerland woonde. Hij bezat in de polder Nieuw-Beijerland 72 morgen land, waar een boerderij op stond, die later de naam Brakelstee kreeg. Bij deze boerderij had hij een kasteeltje laten bouwen dat op de kaart van

Kaart uit 1593 met 'de heer van Braeckel huys', NA, collectie Hingman, nummer 2087

Putten van 1593 van de landmeter Floris Jacobsz is getekend, met het bijschrift 'de heer van Brackels huys'. Het stond ook bekend als het 'Hoge Huys'. In 1691 is het voor afbraak verkocht. De rivier is het Spui en daarboven het land van Putten. In 1599 kocht Reynier in de Oud-Beijerlandse polder een stuk land waar toen al een boerderij op stond. In 1617 liet hij er een herenhuis bij bouwen. Dit was de al eerder genoemde Schillemanshoeve. Deze kasteelboerderij werd jaren geleden overgebracht naar het Openlucht Museum te Arnhem.

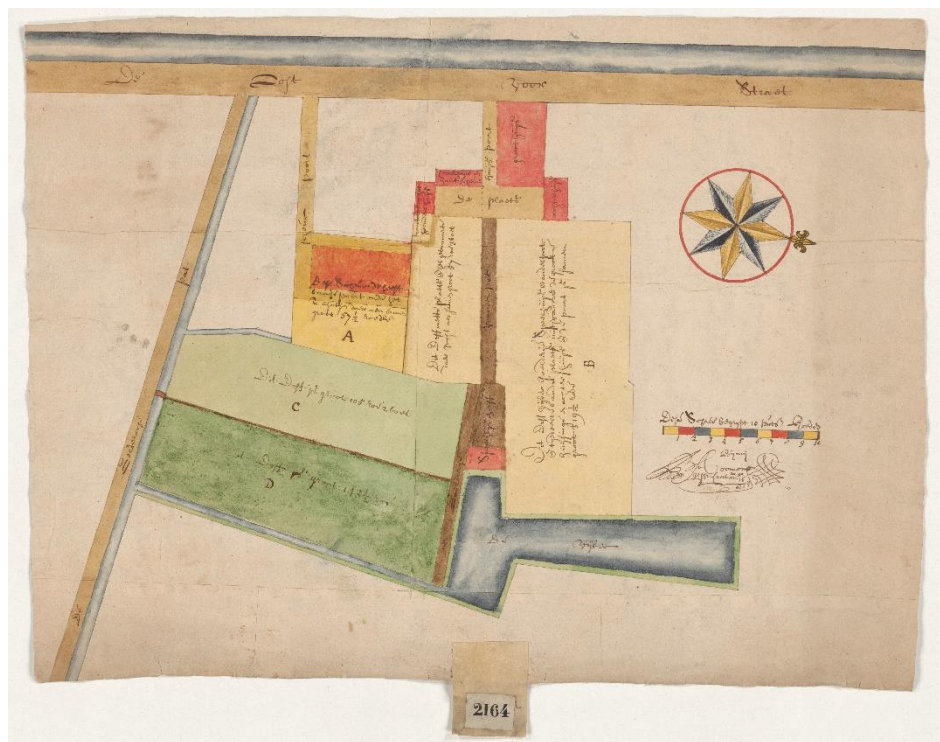
Tenslotte kocht hij in 1620 in het dorp in de Oost-Voorstraat tegenover het in 1622 voltooide Raadhuis, een groot herenhuis met een toren, een grote tuin met

vijver en speelhuis en een boomgaard. De gebouwen zijn gesloopt, maar er is nog een plattegrond voorhanden, waaruit de situatie blijkt. Hij heeft dit huis waarschijnlijk niet meer kunnen bewonen, daar hij in het jaar van aankoop is overleden. Zijn zoon Anthonie verkocht het in 1624 aan Gillis Pandelaert, rentmeester van de Beijerlandse Domeinen. Over dit huis heeft Piet Spanjers eerder in de Beijerlandsche Berichten gepubliceerd.

Het einde

Naast Reynier heeft zijn broer Arnout ook in Oud-Beijerland gewoond. Hij woonde op het slot Ruwiel maar in 1587 week hij uit naar Oud-Beijerland. Hij

Kaart van het grote huis aan de Oost-Voorstraat. NA, inv. nr. 2161

kocht een huis in de Voorstraat, met schuur en boomgaard. Uit akten bleek dat hij daar in 1591 woonde, maar zijn verblijf is niet van lange duur geweest. In 1595 en 1596 werd zijn bezit weer verkocht. Erfgenaam van Reynier was zijn oudste zoon Anthonie van Aeswijn. Deze was getrouwd met Geertruid van

Kasteel Sterkenburg

Ruïne kasteel Brakel

Aldenbockum. Het echtpaar woonde op kasteel 'Sterkenburg' bij Driebergen en bezat de heerlijkheid Brakel. Anthonie bezat niet alleen de erfenis van zijn vader, maar ook kocht hij land van zijn oom Everhard van Aeswijn.

Het echtpaar Van Aeswijn- Van Aldenbockum had geen kinderen en Anthonie had in zijn testament van 1639 zijn neef Anthonie van Aeswijn, zoon van zijn broer Eustachius, tot zijn universele erfgenaam benoemd [30]. In dit testament bepaalde hij dat de Brakelse, Sterkenburgse en Beijerlandse goederen nooit mochten worden verdeeld of verkocht. De opbrengsten van de Beijerlandse bezittingen moesten opnieuw worden belegd in dit gebied in gronden of hypothecaire leningen. Anthonie overleed in 1646 en zijn neef Anthonie de jonge erfde dus de Beijerlandse goederen.

Anthonie de jonge trouwde in 1647 met Margaretha Torck van Nederhemert. Enige maanden na zijn huwelijk werd hij in het bos bij 'Sterkenburg' vermoord. Na zijn dood werd zijn dochter Antonetta geboren, die erfgename werd van het omvangrijke bezit van haar vader. Zij trouwde met Gijsbert van Matenesse. Uiteindelijk werden de bezittingen in 1688 publiek verkocht.

Genealogie Van Aeswijn, Heren van Brakel

Generatie I

Reynier van Aeswijn (1495 - 1555) trouwde met **Josina van Broeckhuysen** (1520 - 1582)
Uit dit huwelijk een zoon **Reynier**

Generatie II

Reynier van Aeswijn (1544 - 1620) trouwde met **Mechteld van Isendoorn** (1540 - 1616)
Uit dit huwelijk een zoon **Antonie**

Generatie III

Antonie van Aeswijn trouwde met **Geertruid van Aldenbockum**

Antonie van Aeswijn (? - 1647) trouwde met **Magaretha Torck** (1623 - 1674)
Uit dit huwelijk een dochter

Athonette van Aeswijn (1647 - 1669) trouwde met **Gijsbert van Matenesse** (1645 - 1670)

Bronnen:

Oud Rechtelijk Archief Oud-Beijerland, inventaris nummers 1, 2, 4 en 5.

Oud Notarieel Archief Oud-Beijerland, inventaris nummer 558.

Nationaal Archief 's-Gravenhage. Kaarten Hingman collectie.

Archief Historische Vereniging Oud-Beijerland.

C. Baars. De geschiedenis van het grondbezit van Gelderse en Utrechtse edelen in de Beijerlanden. A.A.G. Bijdrage 28. Universiteit Wageningen 1968.

C. Baars. De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden. Wageningen 1973.

P.J. in 't Veld. De Hereboerderij Jan Schillemansstede uit Oud-Beijerland. In Beijerlandsche Berichten, nummer 28. maart 2007.

P. Spanjers. De Spuisteen. In Beijerlandsche Berichten, nummer 45. April 2012.

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voorstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Nipelaanstraat 61B
3297 BL Puffenhaak
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

funda
powered by nvm

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

Voor een onafhankelijk

Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
 Oud-Beijerland | Heinoord
 T 0186-612592 | T 0186-602086

bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl

www.makocleaning.nl

mako

cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiverwijdering

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
 Telefoon 0186 - 619 500

D'n arrek

Arie Biemans (1934 - 2021)

Añze 't woord 'arrek' hore, denke veul meñse gelijk an d'n arrek van Noach, uit 't bijbelverhaol Genesis. Die man hà vernome dat hêêl de wereld onder waoter zou lôôpe deur de zondvloed en daerom ging-die gauw 'n grôôten bôôt bouwe, nied allêên om z'n aage eñ z'n gezin te redde, maor ok om d'r van elleke diersoort twêê mee te kennen neme om ze voor uitsterreve te behoede.

Da's netuurlijk een prachtverhaol dà veul indruk maakte opte meñse. Vandaag d'n dag keje dat nog merreke, want in Dordt hê nog nie zôô lang geleje een grôôte houten bôôt gelege, volgedouwd med allemael naemaokdiere. De man die 'm gebouwd had stelde dat tege betaoling ten tôôn en daer kwam aerdig wat volk op of. 'k Heb in de krant geleze dattie d'r nou mee naer Amerikao gegaon is, want daer zitte netuurlijk veul meer klante dan hier om 'n ceñtjie an te verdiene.

Hier in de Hoeksche Waerd hemme verschaoie arreke, want die komme in veul durrepe voor. Dà beteken niet dajje hier dan overal zôô'n bôôt ken zien legge hoor! Nêê, wij geve de naam 'arrek' an een klaain, dôôdlôôpend straetjie of sloppie, dat haoks op 'n grôôtere straet staot. Mêêstal staon d'r maor an êên kant een hañdjievol klaaine, ammekao gebouwe huissies. Dikkels hep 't gêênêês 'n aage straetnaom en krijge de huissies een deurlôôpend nommer van de straet waer ze añ greñze.

Nou weun ik in Bajerland en daer hemme ok zukke straetjies. D'r ister êên dad'n aage naam heb en ik durf te wedde datter meñse in Bajerland weune die d'r nog nooit geweest zijn. 't Is meschie wel 't klaainste straetjie van Bajerland, en 't hiet Oranjestraet. 't Kom uit opte Vlietkao (ducht bij de vroegere meziekent over de Vliet).

Arie Willem Biemans overleed op 17 maart 2021. Hij was zeer deskundig op het gebied van de Hoeksche Waardse dialecten. Bekend vanwege zijn publicaties, onder andere in het bekende boek 'Zoo groos azz 'n bezem', nog steeds verkrijgbaar in de boekhandel. Arie was lid van onze vereniging. Bovenstaand stukje is een fragment van een eerder gepubliceerd stuk in het blad van de Vriendenkring van het Museum Hoeksche Waard.

IJzersterk in beton!

Corrosie, mechanische belasting, chemische aantasting, vorst, schade en slijtage. Er zijn tal van oorzaken waardoor de levensduur van beton kan worden verkort. Gevolg: betonrot, scheuren, afbrokkelend beton, uitgesleten delen en waterplekken. Een gevaar voor elke betonconstructie. Sinke betononderhoud waarborgt de kwaliteit van uw beton. Zakelijk en privé!

Onze diensten:

- Reparatie
- Renovatie
- Coating
- Injectie
- Grouting
- Reiniging
- Afwerking

Objecten:

- Bruggen
- Weg- & spoortunnels
- Viaducten
- Balkons
- Galerijen
- Erkers
- Trappen
- Letelen
- Gebouwen
- Garagesvloeren

Wat is uw zekerheid?

Wij staan garant voor maatwerk, hoogstaande kwaliteit en gedegen advies.

Waarom kiest u voor Sinke Betononderhoud?

U kiest voor ons vanwege onze brede kennis, expertise, kwaliteit en vakmanschap. Daarmee hebben wij in ruim 10 jaar tijd een gerenommeerde naam in de bouw opgebouwd.

Contact

Bonkevoortlaan 12
3261 NE Oud-Bellerland
info@betonherstellen.nl

06-22912248

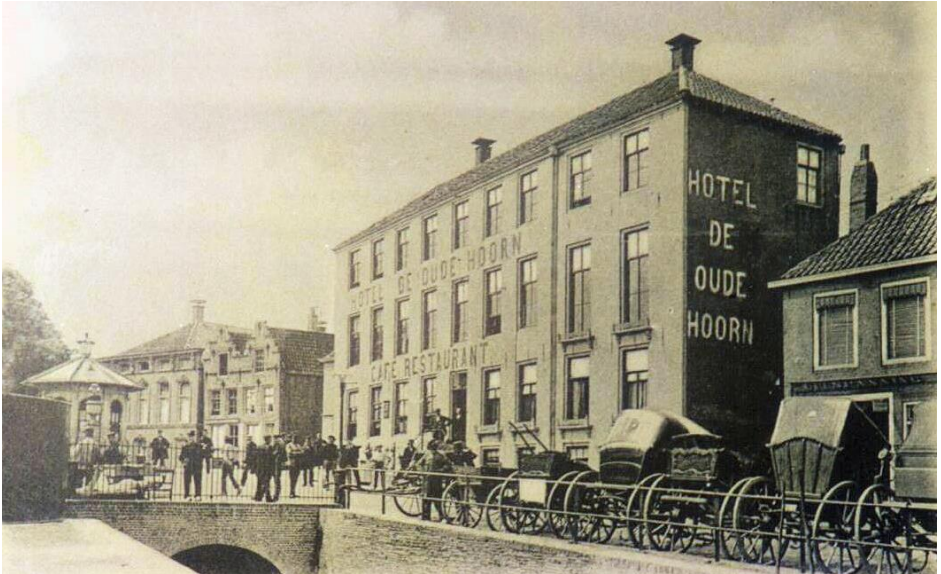
www.betonherstellen.nl

Notabelen voor de rechter

Pieter Jan in 't Veld

De sociëteit "Ons Genoegen" werd opgericht rond 1890 en bij Koninklijk Besluit van 4 november 1890, no. 8 goedgekeurd. De leden van "Ons genoegen" komen geregeld samen in het koffiehuis de "Oude Hoorn" van J.B. Uil. Zo ook in de nacht van vrijdag 27 op zaterdag 28 maart 1903 omstreeks 0.30 uur waren in de sociëteit aanwezig: kantonrechter en voorzitter van de gezondheidscommissie **mr. D. Basert**, griffier bij het kantongerecht **mr. E. Greve**, ontvanger der registratie en kantonrechter-plaatsvervanger **L. van 't Sant**, ontvanger der belastingen **P.C. Huvers**, directeur van de cementfabriek Smit & Bottenberg **S. Buseman**, procuratiehouder **A. van Mechelen**, scheikundige **A.A.M. de Bruyn**, directeur van de suikerfabriek **H. Rogier**, huisarts en gemeenteraadslid **K. Lodder** en de koopman **K. Schippers**. Nu stond in de toenmalige politieverordening dat de herbergen en cafés om 11 uur 's avonds moesten sluiten. Het lang nablijven van de leden van de sociëteit was een normale zaak geworden. Deze regelmatige overtreding van deze verordening was ook burgemeester A. van Lith te oren gekomen. Deze stuurde veldwachter Louwerse die nacht naar de "Oude Hoorn". Daar trof Louwerse bovengenoemd gezelschap aan drinkend en spelend. Alle Oud-Beijerlandse notabelen werden op de bon geslingerd *"wegens het na bezetten tijd bevinden in de gelagkamer van het koffiehuis"*. Op 30 mei 1903 deed het blad Deli Courant melding van deze zaak: ***"wat zal dat fameuze geval in de goede gemeente Oud-Beierland een rumor en casa geven"***. De zaak kwam voor op 18 juni 1903. Het Openbaar Ministerie eiste f 2,- boete of 1 dag hechtenis. Gedaagde mr. D. Basert betoogde *"dat hier niet een bende terecht staan die met moedwil de wet wil verkrachten, maar mannen die het recht hebben zich te vereenigen, welk recht niet ten pleziere van de burgemeester teniet gedaan kan worden"*. De notabelen van Oud-Beijerland werden veroordeeld tot betaling van f 1,- of 1 dag hechtenis. De notabelen gingen in hoger beroep bij de rechtbank. In het Rotterdamsch Nieuwsblad van 9 oktober 1903 lezen we een verslag van het hoger beroep. De Oud-Beijerlandse notabelen laten zich vertegenwoordigen door mr. R. Fruin. Burgemeester A. van Lith als getuige gehoord, gaf aan, dat de heren nog steeds zich na gezette tijd ophielden in het koffiehuis. Namens het openbaar ministerie trad op mr. Josselin de Jonge. Hij gaf aan dat in de dagvaarding meer stond dan verbalisant Louwerse zich kon herinneren. Hij vroeg vernietiging van het vonnis van de kantonrechter, maar was het juridisch eens met de kantonrechter en eiste f 1,- boete of 1 dag hechtenis voor de gedaagden. Mr. Fruin betoogde dat aan

de buitenzijde bij de deur van het koffiehuis een lijst hing met de namen van de aanwezige leden van de sociëteit. Dat het daardoor een besloten bijeenkomst is en derhalve het sluitingsuur niet van toepassing is. En dat het vaststellen van een sluitingsuur een bevoegdheid van de gemeenteraad is, die niet kan worden overgedragen aan de burgemeester. Verder was hij van mening dat het “allemaal een storm in een glas water was”.

De Oude Hoorn, foto archief HVOB

Het vonnis op 22 oktober 1903 luidde: ontslag van rechtsvervolging, omdat volgens de rechtbank het artikel in de politieverordening niet van toepassing is in dit geval. Omdat de burgemeester geen bevoegdheid had in deze casus omdat het hier ging om een besloten vergadering. Maar de zaak was voor de notabelen nog niet over. De zaak werd voorgelegd aan de Hoge Raad. Deze deed op 18 januari 1904 uitspraak, waarbij men het vonnis van de rechtbank vernietigde en het vonnis van de kantonrechter in stand hield, omdat op basis van artikel 188 van de gemeentewet het een bevoegdheid van de burgemeester is om het sluitingsuur te bepalen. En zo kwam er een eind aan dit inkijkje in het besteden van de vrije tijd van de Oud-Beijerlandse notabelen in 1903.

Sint Elisabethsvloed 600 jaar (2)

Jan Paul van der Spek

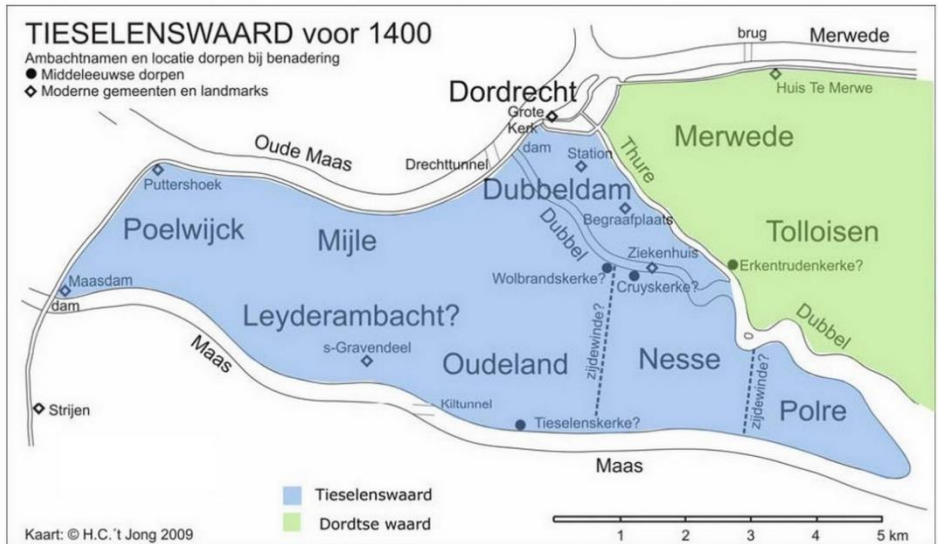
Werd na de Sint Elisabethsvloed van 18 november, nu 600 jaar geleden, de Hoeksche Waard geboren? Niet helemaal. Voor die tijd was er ook al iets. Het oostelijk deel van wat nu de Hoeksche Waard is, maakte deel uit van de Grote of Hollandsche Waard. De grens van de Grote Waard aan de westkant was de dijk die wij nu kennen als de Keizersdijk tussen Puttershoek en Strijen. Het gebied westelijk van deze dijk bestond uit slikken en schorren en de polders van Korendijk, Piershil en Sint-Anthoniepolder. In de onderstaande kaarten is een deel van de Grote of Hollandsche Waard weergegeven.

Nationaal Archief, collectie Hingman, nummer 232 (fragment)

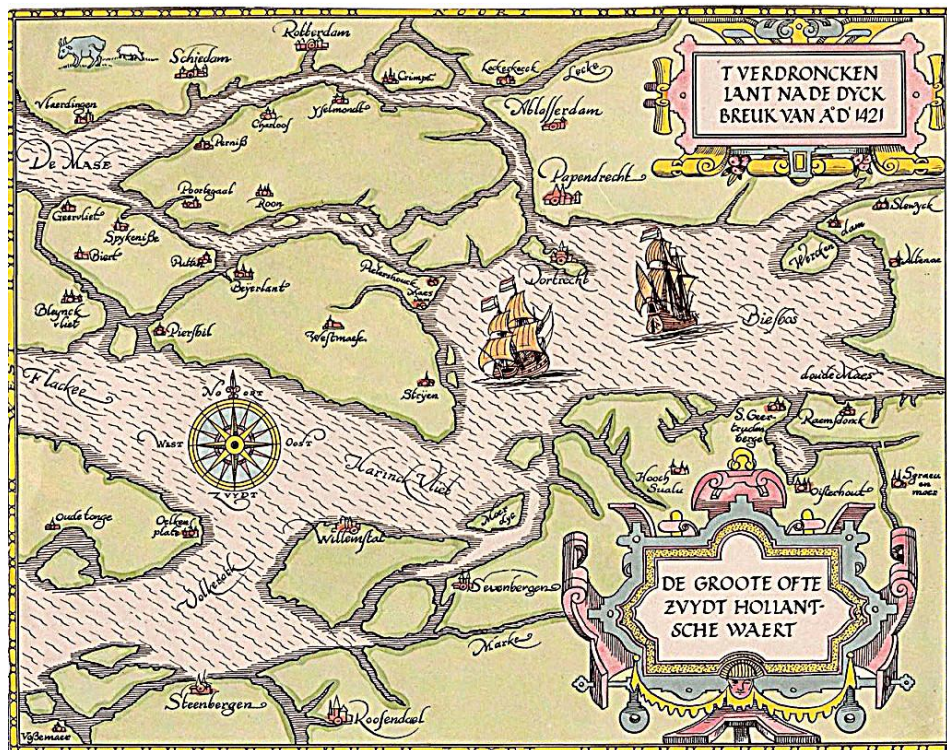
De dijken van de Grote Waard werden jaren lang verwaarloosd. Het land werd verscheurd door de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Bovendien werden, door het winnen van veen voor de productie van zout, het zogenaamde moerneren of darinkdelven, de dijken ondergraven en op die manier verzwakt. In de nacht van Sint Elisabeth, woensdag 19 november 1404, werd dit gebied ernstig

getroffen door een stormvloed, die bekend staat als de eerste Sint Elisabethsvloed. Een aantal jaren later, 18 op 19 november 1421, brak de dijk bij Broek, een plaats ten zuidoosten van Strijen. Dus eigenlijk de tweede Sint

Situatie voor 1421, kaart archief Vereniging Oud-Dordrecht

Elisabethsvloed en in 1424 volgde zelfs een derde Sint-Elisabethsvloed, die veel reparaties aan dijken weer teniet deed. Het betekende het einde van de Grote of Zuid-Hollandse Waard. In 1421 liep de Waard volledig onder, veel dorpen en landerijen werden door de golven verzwoegen. In de jaren na de Sint Elisabethsvloed werd de Grote Waard niet hersteld. Waar eens vruchtbare gronden lagen, ontstond een gebied dat wij nu kennen als de Biesbosch. In westelijk richting werd in de jaren na 1421 de ene na de andere polder drooggelegd en ontstond het gebied dat we nu kennen als de Hoeksche Waard. In 1437 waren het Oudeland van Strijen en de Oud-Heinenoordse polder de eerste. Pas in 1471 en 1593 volgde de Bonaventura polders aan de oostzijde van de Keizersdijk. De polders Westmaas Nieuwland en Beijerland in 1539 en 1557. 18 November 1421.... een beetje de geboortedag van de Hoeksche Waard is het dus wel.

Situatie na 1421, kaart archief Vereniging Oud-Dordrecht

In de maand november zal er in de pers veel aandacht zijn voor deze vloed. Wie zich hierover wil laten informeren kan het boek *'De grote en vreeselijke vloed'* van Lotte Jensen aanschaffen. In het vorige nummer van Beijerlandse Berichten werd hier al melding van gemaakt.

Een goedkoper alternatief is de aanschaf van het themanummer van het Historisch Tijdschrift 'Holland' getiteld: *De Sint-Elisabethsvloed van 1421* (2021-2). Dit tijdschrift is voor € 12,50 verkrijgbaar in de webwinkel van dit tijdschrift: <https://tijdschrift-holland.nl/winkel>.

Gevelstenen aan de Karel Doormanstraat

Pieter Jan in 't Veld

We kennen allemaal het complex aan de Karel Doormanstraat waar het 'kleindierenhof' is gevestigd, als je goed oplet zie je in het complex twee gevelstenen.

Maar nu even een korte schets over de geschiedenis van het complex. In "Uit vervlogen dagen" (gestencilde versie) van de oud- hoofdonderwijzer K. Siderius kunnen we lezen dat er in 1617 al een armenhuis stond aan de Schoolstraat, het eerste gedeelte van de huidige Karel Doormanstraat. In eigendom van de Groote armen van Oud-Beijerland. "om aan de eigen armen een onderdak te verstrekken" liet de Diaconie een armenhuis bouwen op de plaats waar nu 'Kleindierenhof' staat. In 1617 werd nog een ander perceel aangekocht, vermoedelijk er naast, voor f 225,-. Het werd in 1621 in gebruik genomen. Het geheel had aan de straatzijde twee kleine vertrekjes, met een zandstenen poort er tussen; boven de poort stond een beeld van een vrouw en het jaartal 1621. Door de poort kwam men op een binnenplaats; ter weerszijden waren kleine woningen gebouwd. Aan de zuidzijde gaf een andere poort toegang tot de tuin, die er achter lag. Later, in 1797, werd de oostzijde voor de grote armen en de westzijde voor de diaconie- armen gebruikt. In 1864 kocht de gemeente ook de westzijde en liet het geheel, dat in zeer verwaarloosde toestand verkeerde herstellen". (Sideruis geeft geen bronvermelding).

Als de gemeente in 1864 het verwaarloosde complex laat opknappen wordt er op 25 augustus 1864 een 1^e steen gelegd door de op 19 mei 1857 (akte 61) geboren Jan Jacobus Kleijn. Hij is de zoon van heelmeester Cornelis Kleijn. Cornelis Kleijn is van 1851- 1862 wethouder in Oud-Beijerland.

In 1910 is er een verbouwing van het complex er werd een gedeelte aangebouwd voor de opvang van besmettelijke ziekten. Er werd weer een 1^e

steen gelegd op 19 maart van dat jaar door burgemeester A.C. de Vries Broekman. In 1930 is men van mening dat de armen toch wel erg klein behuist zijn, dan worden van de zes woningen er vier gemaakt, de kosten waren f 4800,- Tot 1939 werden hier armen van Oud-Beijerland gehuisvest. Tijdens de tweede Wereld Oorlog is er het distributiekantoor gevestigd. In de periode van 1946 tot 1964 is dit complex brandweerkazerne. Geruime tijd vind de jeugd van Oud-Beijerland hier onderdak en is er ook de jeugd sociëteit "Fire". Na 1985 is hier het 'Kleindierenhof' gevestigd. Vanaf 2004 aangewezen als gemeentelijk monument.

Dat kleine oorzaken soms groote gevolgen kunnen hebben is te Oud-Beijerland gebleken.

Namens het gemeentebestuur werd eene collecte gehouden voor de nagelaten betrekkingen van de verongelukte visschers te Zwarte-waal. De gleuf der bus, voor de collecte gebruikt, was ongelukkigerwijs te nauw om knoopen door te laten; de knoop dus, door een ge goed ingezetene in de bus geworpen, bleef in de gleuf zitten en moest er met geweld door den collectant doorheen geduwd worden.

Deze gebeurtenis verspreidde zich als een loopend vuurtje door de gemeente, en het gevolg was, dat er spoedig een volksoptocht voor de deur van den betrokkene ontstond. Er werd met steenen geworpen en er werden hatelijkheden op de deur en kozijnen zijner woning geschreven. De hulp van de politie moest worden ingeroepen om erger te voorkomen.

Uit de Maasbode van
31 januari 1896.

Elektrotechnisch Buro Wijntje B.V.

Bij elektrotechnisch buro **Wijntje** kunt u terecht voor al uw elektrotechnische installatiewerkzaamheden zoals onder andere:

- Licht- en kracht installaties
- Data netwerken • Noodverlichting
- Zwakstroom- en intercom installaties
- Keuren van elektrische apparaten
- Reparatie van witgoedapparaten
- Zowel voor bedrijven als particulieren

West-Voorstraat 14 3262 JP Oud-Beijerland 0186-612802 info@wijntjebv.nl www.wijntjebv.nl

B A Z Z

Jeans & Casual

Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland
www.bazzcasual.nl